

IMPACT

De ondernemingsraad als
invloedrijke stakeholder

dr Jan Ekke Wigboldus

Impact

**De ondernemingsraad
als invloedrijke stakeholder**

dr Jan Ekke Wigboldus

Bestellen:

U kunt dit boek bestellen via wigboldus@consultraining.nl.

Prijs: €35 per exemplaar
(exclusief verzendkosten)

korting mogelijk bij bestelling vanaf 10 stuks.

Uit het Woord vooraf

Ondernemingsraden willen een verschil maken binnen hun onderneming. Ze willen impact hebben en invloed uitoefenen. Daar wil dit boek hen bij helpen.

Impact, een Engels woord dat vrij lastig te vertalen is. Het heeft te maken met invloed hebben, maar ook met indruk maken, effect veroorzaken, veranderingen bewerkstelligen. Eigenlijk gaat het bij impact om het maken van een verschil. En vanwege die verschillende dimensies is gekozen voor impact in de titel van dit boek.

Invloed komt niet vanzelf. Eerst moet je informatie over het werkkterrein van de OR hebben; je moet weten wat je nog niet weet. Daarna zul je die informatie moeten omzetten in kennis en begrip; kennis is informatie die je beheerst en die je je eigen hebt gemaakt. En als derde stap moet je de kennis leren toepassen op de bedrijfssituatie – je leert om te spelen met die kennis en die om te zetten in invloed.

Dit boek is bedoeld om dat proces van weten naar begrijpen en vervolgens naar toepassen op gang te brengen.

Inhoud

De factor cultuur als context	11
1.1 De Nederlandse cultuur weerspiegeld in de ondernemingsraad	11
1.2 Organisatiecultuur	14
1.3 Cultuurverandering en de ondernemingsraad	18
Veranderde ondernemingen en veranderde economie	23
2.1 Ontwikkelingen in ondernemingen	23
2.2 De structuur van de economie	28
2.3 De uitdagingen voor de ondernemingsraad	32
De dynamiek in de ondernemingstop	37
3.1 De onderneming: van shareholders of van stakeholders?	37
3.2 Stakeholder analyse	39
3.3 Bestuur, toezicht en medezeggenschap	45
Sociale doelen en economische effecten	53
4.1 Economische effecten van de ondernemingsraad?	53
4.2 Kwantitatief versus kwalitatief onderzoek	54
4.3 De werking van economische effecten van de ondernemingsraad	56
4.4 Onderzoekscases als voorbeeld	59
4.5 De combinatie van sociale doelen en economische effecten	61
De kunst van vertegenwoordigen	65
5.1 Een goede vertegenwoordiger	65
5.2 Communiceren met een doel	69
5.3 Gelijkwaardige communicatie	71
5.4 Koude en warme communicatie	73
5.5 Interactieve communicatie: verantwoording en raadpleging	74
5.6 Strategisch communiceren	77
5.7 En individuele kwesties dan?	79
Een waardevolle overlegpartner	83
6.1 De waarde van een goede vertegenwoordiger	83
6.2 Goed overleg	86
6.3 De dynamiek van het overleg	89
6.4 Voorbereiding op overleg	92
6.5 Strategie tijdens het overleg	94
6.6 Informeel overleg	97
6.7 Meedenken en controleren: een tegenstelling?	99

Teamwerk als voorwaarde voor invloed	103
7.1 Een groep is nog geen team	103
7.2 Teamrollen en hoe je die benut	106
7.3 Gezamenlijke ambities	110
7.4 Plan-Do-Check-Act (PDCA)	112
7.5 Op zoek naar meer effectiviteit	114
Werken vanuit eigen analyse en visie	117
8.1 Artikel 24 als uitdaging voor de OR	117
8.2 De uitdaging: eigen inbreng door de OR	121
8.3 Eigen analyse door de ondernemingsraad	122
8.4 Visie als basis voor de plannen van de OR	126
De ondernemingsraad in het economische domein	133
9.1 Het economische domein	133
9.2 Vroegtijdige betrokkenheid	135
9.3 Systematische aanpak	140
9.4 Beoordeling van het voorgenomen besluit	142
9.5 Sociaal Plan	144
9.6 Doelen stellen en onderhandelen	147
9.7 Afronding en uitvoeringscontrole	149
De ondernemingsraad in het sociale domein	151
10.1 Het sociale domein	151
10.2 Onderzoek als basis voor sociaal beleid	154
10.3 Kansen en beperkingen van het instemmingsrecht	158
10.4 Initiatiefvoorstellen als middel voor dynamisch sociaal beleid	160
Onderhandelen als sleutelvaardigheid	163
11.1 De betekenis van onderhandelen	163
11.2 Kenmerken van principieel onderhandelen	165
11.3 Een onderhandelingspositie verwerven	167
11.4 Het onderhandelingsproces	170
11.5 Omgaan met onderhandelingstrucs	172
11.6 Persoonlijkheden en onderhandelen	175
11.7 Het verloop van onderhandelingen	177
Aandachtspunten voor bestuurder en HR	181
12.1 De kern van de wettelijke regelingen	181
12.2 Effectief werken met de Nederlandse ondernemingsraad	183
12.3 Overlegrelatie opbouwen en onderhouden	184

12.4 Afstemmen op ambities en capaciteiten van de OR	187
12.5 Kan het niet sneller?	190
12.6 Adviezen aan de bestuurder	191
Understanding Dutch works councils	195
13.1 Dutch culture behind the works council	196
13.2 The Dutch employment system	199
13.3 Some key characteristics of the works council	203
13.4 The right of advice	205
13.5 The right of consent	207
13.6 Other rights and duties	208
13.7 Some advice from works councils for directors and HR	210
Nawoord	213
Bijlage 1: Cultuurmodellen	215
Bijlage 2: Works Councils Act – a selection of key articles	221
Bijlage 3: Business speak	233
Bronnen	237
Over de auteur	241
Trefwoordenlijst	243

Jan Ekke Wigboldus (1961) is trainer en adviseur. Hij begon in 1984 bij het SBI te Doorn en werkt sinds 2011 als zelfstandig ondernemer in trainings- en advieswerk onder de naam *Wigboldus Consultraining Links*. In 2011 promoveerde hij op het proefschrift *Bron van Meerwaarde. Over de economische effecten van de ondernemingsraad* onder prof. dr Jan Kees Looise en dr André Nijhof aan de Universiteit Twente. Hij publiceerde over medezeggenschap, arbeidsverhoudingen en *corporate governance* en was auteur en co-auteur van diverse boeken en artikelen op zijn vakgebied. Sinds 2017 is hij commissaris bij Afvalsturing Friesland (Omrin).

Anderen over Impact

Een systematisch en consistent opgebouwde gids voor medezeggenschappers en bestuurders met veel aandacht voor inhoud en interactie. Een gereedschapskist die ook ervaren medezeggenschappers uitnodigt om zich te blijven ontwikkelen.

Shiva von Stetten, voorzitter OR Heijmans

Dit boek legt op een duidelijke en prettige manier uit wat de rol van de OR is en hoe deze het verschil kan maken voor een bedrijf. Pluspunt is het Engelse gedeelte.

Cynthia van Tilborg, HR Director Mendix

Impact nodigt uit om als OR en bestuurder van perspectief te wisselen en in elkaars denkwereld te stappen. Een interessant, goed leesbaar en zeer praktisch handboek. Het illustreert de toegevoegde waarde van medezeggenschap.

Mathi Bouts, voorzitter MNO-platform en oud-voorzitter OR KLM

Alle hoofdstukken zijn in begrijpelijke taal geschreven en kunnen los van elkaar worden gelezen. Dit boek is een must-have voor OR-leden, bestuurders en HR-functionarissen.

Nora Stemvers, ambtelijk secretaris OR/EOR Hunkemöller

Een must voor bestuurder en OR die hun overleg maximaal aan hun bedrijf willen laten bijdragen. Denkkaders en praktische invulling van die samenwerking in de volle breedte zijn waardevol voor alle belanghebbenden. En dat is echte winst.

Peter van der Pijl, voorzitter OR TAUW

Wigboldus
Consultraining
Links

www.consultraining.nl